

«Til etterretning» bør unngås

Er det noen forskjell på å «ta til etterretning» og å «ta til orientering»? Egentlig ikke. Men det første kan misforstås og bør unngås.

 Podkast på www.tidsskriftet.no

En gjenganger i spørrespalter om språk er forvirring rundt begrepene «ta til etterretning» og «ta til orientering» (1–6). At dette ikke bare er av interesse for språknerdene, fikk vi demonstrert i 22. juli-rettssaken. Den rettsmedisinske kommisjon ba om en tilleggsrklæring fra de sakkyndige psykiaterne Agnar Aspaas og Terje Tørrissen. Denne ble så tatt «til etterretning». Betydde det at den var godkjent – eller ikke? Det viste seg at den *ikke* var godkjent, og Karl Henrik Melle, leder av den psykiatriske gruppen i Den rettsmedisinske kommisjon, uttalte: «Vi burde ha skrevet: «Vi tar rapporten til etterretning, men er fortsatt uenig.» Det var det vi mente, men ikke det vi skrev» (7).

Et godt råd

«Å ta til etterretning» brukes særlig i administrativt og politisk språk. Hva som menes med det, kan ifølge Språkrådet være forskjellig fra tilfelle til tilfelle (3). Oftest betyr det at man merker seg synspunkter og opplysninger uten tanke på å foreta seg noe. Andre ganger kan utsagnet brukes mer forpliktende og vise til at man vil *rette seg etter* noe. Forholdet overordnet/underordnet kan spille inn her (3). Når en underordnet instans tar en melding fra en overordnet instans «til etterretning», oppfattes det gjerne slik at den underordnede vil rette seg etter det som sies fra høyere hold.

Ettersom «ta til etterretning» kan misforstås, bør man heller skrive f.eks. «Vi noterer oss at ...», «Vi har merket oss synspunktene ...», «Med dette er vi blitt orientert ...» (3). Når man oversender opplysninger som andre kan ha interesse av, kan man ganske enkelt skrive «til orientering» (ofte bare forkortet t.o.). Dette uttrykket gjør det klart at det bare er opplysninger det dreier seg om, ikke noe påbud som skal følges eller en sak det skal gjøres noe med (3).

Hva betyr «etterretning»?

I moderne norsk har *etterretning* to betydninger – 1: «opplysning, meddelelse om en begivenhet; nyhet» eller 2: «etterretningstjeneste, etterretningsvirksomhet». Ordet brukes nå sjelden i betydningene under punkt 1. Det virker gammeldags hvis noen sier: *Jeg fikk en etterretning i går om nye funn i Pompeii*. Vi bruker heller *melding* eller *opplysning* (5).

Uttrykket *ta til etterretning* blir ofte misforstått fordi *etterretning* i betydning 1 er lite brukt. Mange knytter nemlig *etterretning* til uttrykket *rette seg etter noe*. Derfor mener mange at *ta til etterretning* betyr «få en melding om noe og rette seg etter det som står i den» (5).

Ifølge ordbøkene betyr *ta noe til etterretning* og *ta noe til orientering* det samme (4, 8). Men det hjelper lite, siden mange tror noe annet.

Løsningen er enkel. *Ta til orientering* kan ikke misforstås. Hvis man vil gjøre seg utvetydig forstått, bør man altså bruke det. «Til etterretning», derimot, har vi ikke bruk for – det har nok også Den rettsmedisinske kommisjon nå tatt til orientering.

Erlend Hem

erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Erlend Hem (f. 1970) er dr.med. og assisterende redaktør i Tidsskriftet.

Litteratur

1. Vesaas O, Vinje F-E. Språkrøret: Pauli ord om språkdjevler og kraftgloser. Oslo: Oslo: Scanbok, 1991: 117.
2. Lomheim S. Språkteigen. Oslo: Samlaget, 2002: 218–9.
3. Svar på spørsmål. Språkrådet. www.sprakradet.no/nb-NO/Sprakhjelp/Raad/Spoersmaal_og_svar/#etterretning [27.7.2012].

Den vanligste betydningen av ordet «etterretning» er «etterretningstjeneste, etterretningsvirksomhet». Derfor blir vi usikre på hva «til etterretning» betyr. Foto Tore Wuttudal/NTB scanpix

4. «Til etterretning» og «til orientering». Språkrådet 6.11.2008. www.sprakradet.no/nb-NO/Aktuelt-ord/Til-etterretning-og-til-orientering/ [27.7.2012].
5. Lesarspørsmål. Språknytt nr. 2/2012. www.sprakradet.no/nb-NO/Toppmeny/Publikasjoner/Spraaknytt/Spraknytt-22012/Lesarsporsmal/ [27.7.2012].
6. Hegge PE. Til orientering. Aftenposten 14.1.2012. <http://tux.aftenposten.no/spraak/spraak?action=question&id=4521> [27.7.2012].
7. – Vi beklager at det vi skrev ikke var forståelig. Dagbladet 13.6.2012. www.dagbladet.no/2012/06/13/nyheter/innenriks/terrorangrepet/anders_behring_breivik/terror/22073954/ [27.7.2012].
8. Guttu T. Aschehoug og Gyldendals store norske ordbok: riksmål og moderat bokmål. 2. utg. Oslo: Kunnskapsforlaget, 2005: 179, 540. <http://ordnett.no/search?publications=23&search=etterretning&searchmodes=1> [27.7.2012].

Mottatt 28.8. 2012 og godkjent 3.9. 2012. Medisinsk redaktør Raida Ødegaard.